

50 KULTUR

Ut og fløte tømmer

Hans Hamid Rasmussens bilder av tømmerfløting på Glomma er en kjærlig dokumentasjon av en tid som er forbi, men også en påminnelse om våtere tider.

ANMELDELSE

MARIA BORG

kultur@vl.no

Det er litt flaut å innrømme hvor nylig jeg innså at stort sett all skog i dette landet, som jeg trodde var vill og fri natur, mer er å regne som plantasjer. Noen eier skogen. Trærne er plantet, og foran dem venter en fremtid som tømmer.

I den nye kunstboka *Elva er et annet sted* blir tømmerets vei mot videre industri presentert gjennom blikket til det som den gang var en ung kunstnerspire. Hans Hamid Rasmussen (59) jobber i dag hovedsakelig med tekstil og fotografi, og har hatt en aktiv karriere som kunstner. Ungdomstiden tilbrakte han i Østfold, hvor han jobbet som tømmerfløter i de siste årene før tog og trailere overtok arbeidet til elva.

Med en gryende interesse for foto og kunst, tok han kamera med seg på jobb – etter hvert med en bevissthet om at denne arbeidsformen gikk mot en slutt. Bildene gjenspeiler dermed et aktivt og deltagende blikk

Kunstbok

Hans Hamid Rasmussen

ELVA ER ET ANNET STEDDel av serien Verdenskunst –
hverdagskunst

Ellef Prestsæter (red.)

138 sider.

Torpedo press/Guttorms-
gaards arkiv 2022

KONFERANSE

Nazistenes folkemord på romene

Forskere fra syv land vil diskutere
forskningsstatus, veien videre og
forskjellige former for minnemarkering

Språk: engelsk

Program og påmelding: hlsenteret.no

Strømming

HL-SENTERET
Huk aveny 56
Buss nr. 30 - Parkering

Kl. 9.45 - 16.00

08.09

innenfra, alt sammen i god sosialantropologisk stil.

Behagelig og demokratisk

Til tross for at en bok i seg selv er et nøkternt objekt, er det god plass til kraften de beste bildene skildrer. Boka er litt mindre enn et klassisk A4-format, og den er behagelig og fin å bla i. Etter en liten presentasjon fra kunstneren følger bildene, som får stå i fred. Utdypende kommentarer til hva som foregår, er plassert til slutt – og grepet fungerer godt. Det grafiske designet er fint utført, hovedsakelig med et bilde på hver side. Til slutt følger et etterord av Per Petterson. Teksten byr på en ivrig fortelling om et fløteskue fra forfatterens barndom. Kunstneriske arbeider presen-

tert i bokformat er demokratisk på den måten at man kan ta med seg boka hjem, heller enn å oppsøke et museum. For en fotograf er formatet ypperlig, og jeg lar meg lett begeistre av disse bildene. Stort sett domineres motivene av tømmer, mannlige arbeidere i alle aldre, og elva selv.

Rasmussen har valgt ut bilder som skal vise arbeidets gang fremfor de mest vellykkede med tanke på komposisjon, lys og teknikk. Dermed springer de fra svært stemningsfulle landskapsmotiver med mystisk morgendis og lange horisonter, til mer dokumentariske og saklige fotografier av fysisk arbeid.

Munch og Krogh

To rungende skikkelser fra

norsk kunsthistorie hviler over dokumentasjonen av Glomma, slik den fremstod for Rasmussen i 1985. Den ene er Edvard Munch. Noen steder er han tydelig til stede, som i et bilde av skipperen Arnt Svartedal. Det er tatt på en båt en gang mellom solnedgang og soloppgang, og er delt opp i en mørk del; båten, og en lysere: havet og himmelen. Det er så vidt man kan skimte ham, der han står rett opp og ned og ser alvorlig inn i kameraet, slik vi har sett så mange ganger hos Munch.

Også i motivene med vitale ungdommer i gyllent lys, ute på arbeid i elvekanten, er veien kort til Munch. Her til lands er han er en lett tilgjengelig og

KULTUR 51

FOTO OG MALERI:

Edvard Munchs komposisjoner er en referanse som går igjen i dokumentasjonen av Glomma, slik den fremstod for Hans Hamid Rasmussen i 1985.

Foto: Hans Hamid Rasmussen

fruktbar kilde til inspirasjon, og i en tid uten internett er det ikke vanskelig å se for seg at en ung Rasmussen blir eksponert for nettopp ham, som redaktør Ellef Prestsaeter nevner under presentasjonen av arbeidene.

Den andre skikkelsen som lusker i bakgrunnen er Christian Krohg. I de mest stormfulle bildene vender tankene mine til Kroghs gjen-givelser av hav, vind og mennesker i arbeid. De som jobbet med fløting, var stort sett løsarbeidere. Foran Rasmussens linse, ser noen av dem ut som vagabonder med langt hår og eventyr i blikket, andre igjen er tause og alvorlige.

Poetisk materiale

En elv er i seg selv er et poetisk

materiale, en naturkraft som kler alt fra ville fossefall til stille regn. Hos Rasmussen er de mest interessante bildene gjerne de hvor vannet, tømmeret og lyset er bærende elementer, og menneskene kun til stede som fjerne silhuetter.

” En elv er i seg selv er et poetisk materiale, en naturkraft som kler alt fra ville fossefall til stille regn

Heller enn vill, fototeknisk utfoldelse med en konseptuell tilnærming, er bildene en kjærlig dokumentasjon over en siste tømmerfløting på Glomma. Denne historien driver arbeidet fremover.

Jeg nevnte min uvitenhet over skogbruk og tømmer. Idet jeg åpner boka på en tilfeldig side, slår det meg at bildene, dersom de blir tatt ut av kontekst, vil fremstå som svært dramatiske. Her står menn med vann til brystkassa, idet de leder tømmeret gjennom elva. I en tid med klimaendringer og ekstreme værforhold, får bildene en bismak av ubehag og aktualitet. I skrivende stund er over 33 millioner mennesker rammet av flommen i Pakistan.

NOT likegyldighet **FOR** engasjement
NORDENS VERDIFESTIVAL
PROTESTFESTIVALEN

Se hele programmet og kjøp billetter på **protest.no**

SØNDAG 11. SEPTEMBER

Kristiansand misjonskirke Salem,
Industritgt. 28

1100 NORDISK
VEKKELESSEMØTE:
Godt gammeldags vekkellesmøte
TONE LISE GUSTAVSEN

1400 SAMTALE:
KARISMATISK KRISTENDOM
– «e' det fali' det»?

TOMM KRISTIANSEN,
MIKAEL BRUUN
HANS ESKIL VIGDEL,
INGUNN ULFSTEN,
SIMON STISEN,
GEIR JOHANNESSEN

Intrø: v/ Ylva Eggehørn
(via skjerm)

Debattleder:

KARL ANDREAS JAHR
Musikalsk innsl.:

SYNNØVE G. HELLAND

Betania Kristiansand,
Elvegata 10

1700 DEBATT:
HAR MISJONSBEFALINGEN GÅTT UT PÅ DATO?

ANITA REITAN,
RUT HELEN GJÆVERT
ESPEN OTTOSEN,
GEIR JOHANNESSEN
HALVOR NORDHAUG

Debattleder:

KARL ANDREAS JAHR
Musikalsk innslag:

SYNNØVE GRØTTELAND
HELLAND

Blå Kors Kristiansand,
Gyldenløvesgate 60

1900 SAMTALE:
RELIGIONSFORFØLGELSE ANNO 2022
– et globalt og økende fenomen?

m/ ED BROWN

2000 DEBATT:

Er den norske kirken blitt en filial av sosialdemokratiet?

ASLE TOJE

JAN RUDY KRISTENSEN
BERNT T. OFTESTAD
OLAV FYKSE TVEIT
TROND BAKKEVIG
HALVOR NORDHAUG

Debattleder:

TOMM KRISTIANSEN

Lytt til vår podkast:

Protestpodden hver dag under festivalen
m/ Karl Andreas Jahr, Tania Michelet og Cecilie Hoxmark

BILLETTER KJØPES PÅ PROTEST.NO